

Proves d'accés a la Universitat. Curs 2006-2007

Geografia

Sèrie 3

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

El reciclatge dels metalls que consumeixen més energia (alumini, acer i coure), podria reduir anualment el consum d'energia per a l'obtenció de metalls fins en un 70%. Això és així perquè cal molta menys energia per a reciclar materials de rebuig que no pas per a extreure, processar i refinar metalls a partir de la mena present a les mines.

Es necessita un 95% menys d'energia per a produir alumini a partir de material reciclat que per a treure'l de la mena de bauxita, per exemple. El reciclatge del coure comporta entre cinc i set vegades menys energia que el processament de la mena de què prové; l'acer reciclat consumeix també entre 2 i 3,5 vegades menys energia.

[...] L'ús veritablement sostenible dels recursos exigiria la utilització d'un volum global de minerals més reduït i maximitzar la quantitat de servei obtingut per cada quilogram de material. Per a això, no n'hi hauria prou de trobar el sistema de fer circular de nou els materials en l'economia mundial. Per als urbanistes, significaria dissenyar les ciutats i els sistemes de transport de manera que estiguessin menys escampats i no consumissin tants materials com avui. Per als consumidors, la utilització de menys materials hauria de comportar un canvi en els hàbits de consum.

P. SAMPAT. «Fugim de la dependència de la mineria». A: *L'estat del món 2003*.
Barcelona: Centre UNESCO de Catalunya, 2003, p. 138

1. Resumi les idees principals del text.

[1 punt]

2. Definiu el terme *recurs renovable*. Els minerals són recursos renovables? Justifiqueu la resposta. Esmenteu tres exemples de recursos naturals renovables i exposeu, per a cadascun, alguns dels seus usos.

[1,5 punts]

3. Expliqueu en què consisteix el *desenvolupament sostenible*, d'acord amb l'esquema següent:

[2,5 punts]

- a) Digueu tres tipus de crisis ambientals o ecològiques causades per la transformació humana del medi ambient.
- b) Escolliu una crisi ambiental i expliqueu les causes que l'han originada i les conseqüències que ha tingut sobre el medi ambient.
- c) Definiu el concepte de *sostenibilitat*. Esmenteu una cimera internacional on s'hagin establert acords en favor de la sostenibilitat.

Exercici 2

[5 punts]

Observeu la taula següent i contesteu les qüestions.

	<i>Índex sintètic de fecunditat</i>	<i>Mortalitat infantil (tant per mil)</i>	<i>Esperança de vida (anys)</i>
Món	2,65	57,0	65,4
Àfrica	4,97	94,2	49,1
Amèrica Llatina	2,55	26,0	71,5
Amèrica del Nord	1,99	6,8	77,6
Àsia	2,47	53,7	67,3
Europa	1,40	9,2	73,7
Oceania	2,41	28,7	74,0
Països industrialitzats	1,56	7,7	75,6
Països en via de desenvolupament	2,90	62,4	63,4

FONT: *El estado del mundo*. Akal, 2005.

1. Descriviu la informació que proporciona la taula.
[1 punt]
2. Definiu els termes següents: *índex de fecunditat*, *mortalitat infantil* i *esperança de vida*.
[1,5 punts]
3. Expliqueu les causes principals de la situació diferent de la fecunditat i de la mortalitat infantil als països desenvolupats i als països en via de desenvolupament. Digueu tres països, situats en continents diferents, on la taxa de natalitat sigui molt alta i tres més, també en continents diferents, on la taxa sigui molt baixa.
[2,5 punts]

OPCIÓ B

Exercici 1

[5 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions.

Quan van arribar els conqueridors, vivien a tota l'Amazònia uns set milions de persones. [...] Després d'anys de colonització intensa i amb la implantació progressiva de noves tècniques agrícoles i de conservació alimentària es van anar poblant les àrees interiors, on es van establir nuclis urbans alhora que començaven a desforestar-se grans extensions verges per a obrir les ciutats a l'elevada immigració.

De la trobada entre les comunitats indígenes i els nous pobladors de raça negra sorgí una nova ètnia, establerta sobretot en els marges dels rius: els *caboclos*, els quals van heretar la saviesa aborigen per a aprofitar-se de la selva amb la pràctica d'una agricultura itinerant combinada amb la recol·lecció de productes naturals com el caixú i la castanya, amb la caça i amb la pesca.

El tipus d'agricultura practicada pels indis i transmesa també als *caboclos* consisteix en l'explotació de petites parcel·les de bosc on es talen els arbres i es cremen els troncs caiguts, i així es pot cultivar la parcel·la durant períodes d'uns tres anys. Esgotada la fase d'explotació, en el terreny se solen plantar arbres fruiters i palmeres. El mètode manté la fertilitat de la terra perquè les cendres nodreixen el sòl i propicien nous brots de vegetació espontània que pasturen els animals. Els cultius més freqüents són la mandioca amargant, utilitzada en l'elaboració de farina i pa, la batata dolça, els fesols, el mill i les faves, junt amb arbres fruiters com l'*abacaxi* o el *caju* i algunes varietats de banana.

Traducció feta a partir d'un text publicat a
Planet Amazonia. Madrid, 2005

1. Resumiu les principals idees del text.

[1 punt]

2. Digueu dos exemples d'agricultura de subsistència. Exposeu en quina mesura són sostenibles l'agricultura itinerant descrita en el text i les pràctiques agrícoles conegudes com a «revolució verda».

[1,5 punts]

3. Expliqueu les característiques de l'agricultura de subsistència i de l'agricultura de mercat d'acord amb l'esquema següent: localització geogràfica de cada tipus d'agricultura, relació amb el mercat, morfologia agrària, sistemes de conreu i impacte mediambiental.

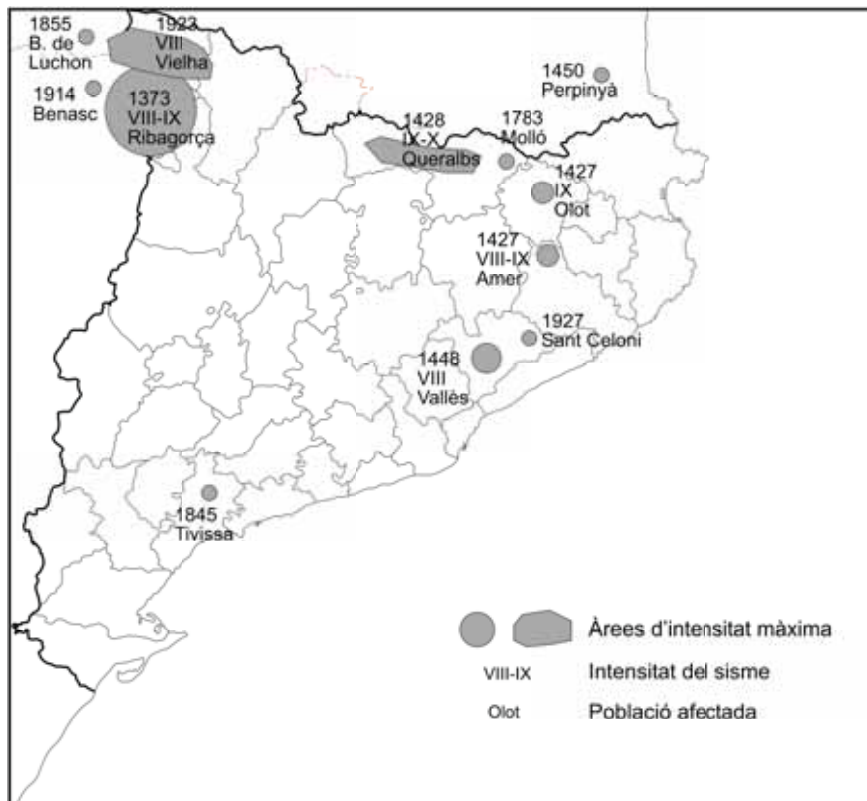
[2,5 punts]

Exercici 2

[5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

Terratrèmols que han causat danys a Catalunya

FONT: Institut Cartogràfic de Catalunya, Barcelona.

1. Descriu la informació representada en el mapa.
[1 punt]
2. Esmenteu quines són les unitats de relleu de Catalunya on s'han produït els terratrèmols que han generat més danys. Exposeu i justifiqueu si el risc sísmic és important a Catalunya. Expliqueu les diferències existents entre un *fenomen natural* i un *risc o desastre natural*.
[1,5 punts]
3. Expliqueu dos tipus de risc o desastre natural, diferents dels terratrèmols, que afectin Catalunya, d'acord amb l'esquema següent: causes del risc o desastre; localització geogràfica de les àrees de risc, i actuacions per a prevenir o reduir-ne els efectes.
[2,5 punts]